

5plus2, 27. 5. 2016

Operuje bez jizvy

V mělnické nemocnici používají unikátní metodu při operaci žlučníku

VIKTOR VOTRUBA

MĚLNÍK | Nemocnice Mělník nabízí speciální operace žlučníku. Jako jediní v České republice odstraní tento orgán tak, že pacient ani nepozná, že byl operován. Vyjmutí žlučníku se přitom dříve provádělo klasickým řezem, po němž na břiše vznikla až dvacetimetrová jizva. V poslední době se nejčastěji operuje laparoskopicky. Při laparoskopické operaci se třemi nebo čtyřmi drobnými rankami zavede do břišní dutiny kamera a speciální nástroje. Když tato metoda přišla, šlo o velký přelom. Pro odstranění žlučníku ale existuje ještě modernější způsob nazývaný N.O.T.E.S. Po něm zůstane jen prakticky neviditelná jizvička v pupíku. Tuto techniku v Mělníku vykonává chirurg a zástupce primáře Vratislav Syrovátka.

Operace bez jizev zní tak trochu šarlatánsky. V čem technika N.O.T.E.S. spočívá?

V případě operace žlučníku se vstupuje přes vagínu a pupíkem se zavádí malá kamera, po které zůstane jen pětimilimetrová dírká. Jedná se o takzvanou hybridní laparoskopickou metodu. Jejím principem je vstup do dutiny břišní přes přirozené tělní otvory, tedy ústa, močovou trubici, konečník a pochvu. Jen poslední jmenovaný přístup je ale v současné době v praxi použitelný.

Jaké má tato metoda výhody?

Krom toho, že po ní nejsou viditelné jizvy a lze tak mluvit o bezvadném kosmetickém výsledku, obnáší také nižší riziko infekce a je minimálně bolestivá. Pacientky ani nevědí o tom, že byly operovány a z nemocnice většinou odchází hned první den po operaci.

Unikátní metodě operace žlučníku bez jizvy se Vratislav Syrovátka naučil před devíti lety ve Štrasburku. FOTO | VIKTOR VOTRUBA

To vypadá na samá pozitiva. Proč tedy tato metoda není daleko více rozšířená?

Není bohužel vhodná pro každého. Využít ji mohou jen ženy a ne každá žena je ochotná ji podstoupit. N.O.T.E.S. je v současné době použitelná jen u pacientek se zcela nekomplikovaným omezením žlučníku žlučovými kameny. Nesmí tam být žádný zánět, gynekologické problémy ani předchozí větší operace v dutině břišní. Díky těmto omezením zůstává jen úzká skupina pacientek. Stejně zřídka se ale tato metoda pro odstranění žlučníku využívá i v zahraničí.

Mluvíte o odstranění žlučníku... při operacích žlučových kamenů se vždy vylučuje celý žlučník?

Vždycky. V 90. letech minulého století se zkoušely vyjmát jen kameny a žlučník se nechával. Fungovalo to, ale bohužel jen tak na půl roku. Pak se tam kameny udělaly znovu. Zlatým standardem na celém světě je žlučník odstranit.

Člověk se bez něj zcela obejde?

Ano. Žlučník je v podstatě váček, který funguje jako zásobník žluči pro krizové situace, kterými je třeba moment, kdy si dáte něco hodně mastného.

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 2

Operuje žlučník bez viditelné jizvy na břicho

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

K čemu ve žlučníku dochází, když si dám něco pořádně mastného?

Tehdy se žluč ze zásobárny vyprázdní do střeva, kde pomáhá s trávením tuků. Když se žlučník odstraní, tak se ale v podstatě nic nestane. Játra za něj převzou veškerou zodpovědnost a člověk i po tomto zákroku může jíst skoro všechno. Dokonce se stává, že pacienti po operaci žlučníku, a to jakoukoliv metodou, ztloustnou, protože v sobě už nemají zábranu. Neprožívají žlučnickové záchvaty a nic je neboli.

Svou kariéru jste začal v mělnické nemocnici a jste v ní dodnes. To vám tak přirostla k srdci?

Je to zvláštní, ale tuším, že většina chirurgů v mělnické nemocnici je tam od počátku své kariéry. Někdy je to dvacet až čtyřicet let na jednom místě. Asi je to dobrým kolektivem, zajímavou prací a vstřícným prostředím.

Někdy se o operaci žlučníku hovoří jako o banálním zákroku. Souhlasíte s tímto tvrzením?

Absolutně ne. Žádná operace není banální. Jsou jen operace jednodušší a složitější. Konkrétně operace žlučníku může obnášet velice závažné komplikace a být riziková. Většinou anestezie je to poměrně velký zásah do organismu.

Začátkem dubna po operaci žluční-

Lékař Vratislav Syrovátka.

FOTO | NEMOCNICE MĚLNÍK

ku ve vaší nemocnici zemřela pacientka. To jen potvrzuje, co říkáte – mohou nastat komplikace. Co se v tomto případě stalo?

To bohužel zatím přesně nevíme, protože je to stále ve stádiu vyšetřování. Ještě neznám ani závěr pitvy. V podstatě to byla náhlá smrt po operaci, přičemž tam byl problém asi někde úplně jinde. Celé se to jeví tak, že u pacientky byla nějaká jiná nemoc, která zapříčinila smrt. Mohu jen potvrdit, že k tomu došlo. Zároveň musím upozornit na to, že se v tomto případě nejednalo o metodu N.O.T.E.S. a ani já jsem pacientku neoperoval. Je mi hrozně líto, že k tomu do-

šlo, ale nic dalšího k tomu zatím nemohu říci.

Předpokládám, že k takto tragickým koncům při operacích žlučníku nedochází často...

To opravdu ne. Byla to naprosto výjimečná situace. Ale nelze to nikdy vyloučit. Je to zásah do těla. Co si pamatují, tak u nás v nemocnici k takovému úmrtí zatím nedošlo.

A kolik u vás zpravidla děláte operací žlučníku?

Zhruba tři sta ročně. Drtivá většina z nich je prováděna laparoskopicky, ty představují přibližně 95 procent. Metodu N.O.T.E.S. jsme od roku 2008 využili odhadem u stovek pacientek.

Jak se jako lékař vyrovnáváte s případným úmrtím pacienta?

Samozřejmě je to těžká situace, na kterou vás nikdo nepřipraví. Vždycky je to zásah do integrity chirurga. Každý lékař se s tím musí vyrovnat sám. Bohužel jsme si vybrali, tím myslím nás lékaře, povolání, při kterém lidé někdy umírají.

Je to pro vás stresující povolání?

Jedná se o vysoce stresující povolání. Myslím, že je snazší pilotovat stíhačku.

V souvislosti s tím se nabízí otázka, co vás při té práci drží?

Každý pacient, kterému pomohu. To mi dává motivaci do další práce.